

Terugkoppeling proces

Omgevingsvisie 2.0

Samenvatting

Dit terugkoppeldocument maakt het proces van de Omgevingsvisie Noordwijk 2050 (Omgevingsvisie 2.0) navolgbaar. Het laat zien welke stappen zijn gezet, welke partijen input hebben geleverd en hoe die input is vertaald naar de volgende producten. De rapportage wordt doorlopend aangevuld. Deze versie hoort bij de stukken die op 18 september 2026 met de gemeenteraad en de fracties worden gedeeld.

Waar staan we nu?

- **Stap 1 en 2 zijn afgerond.** De analyse van identiteit, kwaliteiten, kansen en knelpunten is vertaald naar zes thematische pijlers. Gezondheid vormt daarbij de rode draad.
- **Stap 3 is in uitvoering.** Drie uiteenlopende scenario's en een nulscenario hebben het speelveld richting 2050 verkend. De scenario's zijn besproken, maatschappelijk beoordeeld en gebruikt in de participatie.
- **De trechtering naar één samenhangende koers is gestart.** Raadsinput, participatie-uitkomsten, de maatschappelijke en omgevingseffecten, ambtelijke expertise, het coalitieakkoord en relevante beleidskaders zijn samengebracht in combinatiescenario 1.0.
- **De conceptvisie krijgt vorm.** De inhoudsopgave, met daarin de structuur van de omgevingsvisie en de manier waarop keuzes per pijler en gebied worden uitgewerkt, zijn in juli ambtelijk besproken. Het combinatiescenario vormt de inhoudelijke basis voor verdere uitwerking.

Waarom dit document wordt bijgehouden

Na de werksessie van 16 december 2025 gaven raadsleden aan dat het traject snel verliep en niet altijd voldoende navolgbaar was. Het proces is daarop verruimd: er kwam een extra werksessie op 5 februari 2026, de scenariofase verschoof tot na de verkiezingen en er zijn meer momenten voor voorbereiding, gesprek en terugkoppeling ingepland. Sindsdien wordt na iedere hoofdprocesstap expliciet gemaakt wat is opgehaald en hoe dit doorwerkt. Zorgvuldigheid en bestuurlijk draagvlak blijven daarbij leidend.

Leeswijzer

- Hoofdstuk 1 beschrijft de betrokken partijen en hun rol.
- Hoofdstuk 2 geeft een chronologisch overzicht van producten en procesmomenten.
- Hoofdstuk 3 licht per inhoudelijke stap toe wat is opgehaald en verwerkt.
- Hoofdstuk 4 maakt de herleidbaarheid van input naar product expliciet.
- Hoofdstuk 5 beschrijft de eerstvolgende stappen en de status van de planning.
- Hoofdstuk 6 noemt de onderliggende stukken waarin de volledige input terug te vinden is.

1. Betrokken partijen en hun rol

De Omgevingsvisie wordt in wisselwerking tussen bestuur, ambtelijke organisatie, samenleving en externe adviseurs ontwikkeld. De belangrijkste rollen zijn:

- **Gemeenteraad en commissieleden.** Geven per stap richtinggevende input, toetsen de navolgbaarheid van het proces en wegen uiteindelijk de keuzes. Werk- en commissiesessies zijn niet automatisch formele besluitvormingsmomenten.
- **College van B&W.** Is bestuurlijk opdrachtgever, bespreekt tussenproducten en brengt de visie via de bestuurlijke route naar commissie en raad.
- **Ambtelijke organisatie en kernteam.** Leveren beleidsinhoud en gebiedskennis, toetsen haalbaarheid en samenhang en verwerken keuzes in de gemeentelijke context.
- **PosadMaxwan.** Ondersteunt proces en inhoud, maakt de ruimtelijke analyses, scenario's en visualisaties en vertaalt de verzamelde input naar combinatiescenario en conceptvisie.
- **Decisio.** Voert de maatschappelijke en omgevingseffecten uit. Het nulscenario en de drie scenario's zijn op maatschappelijke en omgevingseffecten en uitvoerbaarheid beoordeeld.
- **Inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties.** Hebben via online en papieren vragenlijsten en straatgesprekken prioriteiten, dilemma's en aandachtspunten meegegeven voor de toekomst van Noordwijk.
- **Professionele stakeholders.** Organisaties op onder meer wonen, water, energie, veiligheid, zorg en welzijn brengen systeemkennis en uitvoeringsvoorwaarden in. Eerdere gesprekken vormden input voor de scenario's; aanvullende toetsing van het combinatiescenario kan in het vervolg plaatsvinden.
- **Eerdere trajecten.** De geldende Omgevingsvisie 1.2, de aanzet voor 2.0, eerdere VisieCafés en eerder opgehaalde participatie zijn als vertrekpunt gebruikt. De Omgevingsvisie 2.0 begint dus niet opnieuw, maar bouwt hier aantoonbaar op voort.

2. Overzicht producten en procesmomenten

Onderstaand overzicht verbindt de belangrijkste momenten aan hun product en functie. Het betreft de hoofdlijn; reguliere werkoverleggen en technische reviews zijn niet afzonderlijk opgenomen.

Moment	Stap	Procesmoment / product	Doorwerking
4 sep 2025	Start	Startbijeenkomst kernteam en pitches van beleidsafdelingen.	Beleidskaders en vakinhoudelijke opgaven verzameld.
8 okt 2025	Start	Kick-off met de raad over doel, aanpak en rolverdeling.	Kaders voor een iteratief traject en rol van de raad gedeeld.
14 okt 2025	Stap 1	Eerste ambtelijke ontwerpssessie over de verhaalkaarten.	Analyse aangevuld met beleid en gebiedskennis.
13 nov 2025	Stap 1	Interactieve sessie over kwaliteiten, kansen en knelpunten.	Raadsinput verwerkt in de verhaalkaarten.
2 dec 2025	Stap 2	Ambtelijke ontwerpssessie over ambities en thematische structuur.	Conceptpijlers opgesteld.
16 dec 2025	Stap 2	Interactieve sessie over de toenmalige vijf pijlers.	Inhoudelijke input en zorgen over tempo en navolgbaarheid opgehaald.

Moment	Stap	Procesmoment / product	Doorwerking
27 jan 2026	Proces	Eerste uitgebreide terugkoppeldocument gedeeld.	Processtappen en verwerking raadsinput herleidbaar gemaakt.
5 feb 2026	Stap 2	Extra interactieve werksessie met raadsleden over pijlers en subthema's.	Pijlers aangescherpt, natuur en buitengebied gescheiden en zes pijlers gevormd.
24 feb 2026	Stap 2	Commissiesessie over concept-inhoudsopgave en participatieaanpak.	Zes pijlers en gezondheid als rode draad gepresenteerd en besproken.
18 mrt 2026	Overgang	Gemeenteraadsverkiezingen.	Scenariofase met de nieuwe raad opgepakt.
21 apr 2026	Stap 3	Collegepresentatie over doel en opzet van de scenario's.	Bestuurlijke voorbereiding van de scenariofase.
22 apr 2026	Stap 3	Procespresentatie aan de nieuwe raad en commissie.	Voorgaande stappen, conceptvisiestructuur en participatie opnieuw toegelicht.
6 mei 2026	Stap 3	Presentatie en bespreking van nulsceario en drie scenario's.	Vragen en aandachtspunten gebruikt voor aanscherping en effectbeoordeling.
29 mei–12 jul	Participatie	Brede participatie via online en papier, straatgesprekken en gerichte benadering.	Prioriteiten en dilemma's opgehaald; uitkomsten worden afzonderlijk gerapporteerd.
23 jun 2026	Stap 3	Presentatie effectbeoordeling en interactieve Mentimeter.	Kernkwaliteiten, opgaven, bouwstenen en randvoorwaarden voor het combinatiescenario geprioriteerd.
25 jun 2026	Stap 3	Ambtelijke werksessie voor trechtering van scenario's.	Win-wins, conflicten, randvoorwaarden en eerste samenhangende keuzes benoemd.
18 sep 2026	Verzending	Schriftelijke verzending aan raad en fracties.	Participatieresultaten, combinatiescenario 1.0 en dit terugkoppeldocument als samenhangend pakket.

3. Wat is per stap opgehaald en verwerkt?

3.1 Stap 1 en 2: van analyse naar zes pijlers

In stap 1 is de bestaande kennis over Noordwijk samengebracht in verhaalkaarten: Omgevingsvisie 1.2, eerdere participatie, beleidsstukken, ruimtelijke analyses, ambtelijke kennis en raadsinput. De raad vulde de kwaliteiten, kansen en knelpunten aan. Daardoor kregen onder meer betaalbaar wonen, vergrijzing, bereikbaarheid, verkeersdruk, recreatiedruk, energie, landschap en lucht-, water- en bodemkwaliteit meer nadruk.

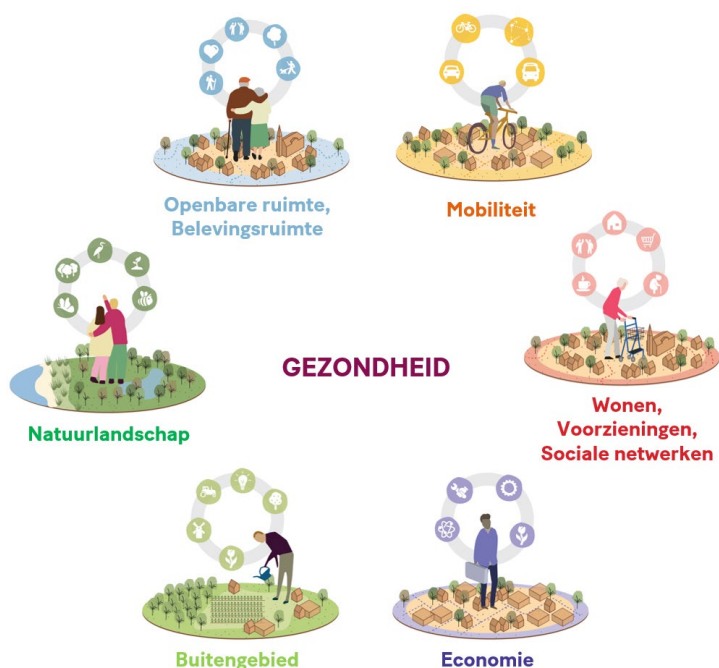
Figuur 1. De verhaalkaarten bij Stap 1.

In stap 2 is deze analyse vertaald naar een thematische structuur. De term ‘speerpunten’ is vervangen door ‘pijlers’, omdat in deze fase nog geen richtinggevende keuzes werden vastgesteld. Na de sessies van 16 december, 5 februari en 24 februari is gekozen voor zes pijlers:

- Wonen, voorzieningen en sociale netwerken
- Openbare ruimte
- Mobiliteit en energie¹
- Economie
- Buitengebied
- Natuurlandschap

Gezondheid is niet als zevende pijler opgenomen, maar als overkoepelend waarde kader. De zes pijlers vormen de thematische ruggengraat van de conceptvisie. De volledige opmerkingen per pijler blijven beschikbaar in de Mentimeter-uitdraai, de ingevulde posters en de terugkoppeling van 5 februari.

¹ De pijler heette in eerste instantie Mobiliteit, op een later moment is ook Energie hierbij toegevoegd.

Figuur 2. De zes pijlers, met gezondheid als overkoepelend waarde kader (versie 24 februari). Na input van de raad is aan pijler 'Mobiliteit' ook 'Energie' toegevoegd, gezien het feit dat dit een randvoorwaardelijk netwerk is voor overige ruimtelijke ontwikkelingen.

3.2 Stap 3a: scenario's als verkenning van het speelveld

Na de verkiezingen zijn drie uiteenlopende toekomstbeelden voor Noordwijk in 2050 uitgewerkt, naast een nulscenario waarin geen nieuwe integrale keuzes worden gemaakt. De scenario's zijn opgebouwd uit de zes pijlers en uit eerdere input van ambt, raad, beleid, participatie en professionele stakeholders:

- **Bruisend Noordwijk:** sterke verbinding met de kennis-as Katwijk-Leiden, verdichting, innovatie en regionale OV- en fietsverbindingen.
- **Heilzaam Noordwijk:** gezondheid, natuur, recreatiekwaliteit, bestaande dorpen en langzaam verkeer staan centraal.
- **BV Noordwijk:** meer ruimte voor private initiatieven, woningbouw en bedrijvigheid, met een andere rol voor de gemeente.

Figuur 3. De scenario posters bij Stap 3.

De scenario's zijn bewust scherper en eenzijdiger dan de uiteindelijke visie. Ze laten zien welke kwaliteiten worden versterkt, welk probleem wordt opgelost, welke ruimteclaims ontstaan en welke publieke regie en investeringen nodig zijn. Op 6 mei zijn de scenario's aan raad en commissie gepresenteerd en besproken. De verduidelijkingsvragen en opmerkingen zijn gebruikt om de scenario's aan te scherpen voordat Decisio

Belangrijk: De drie scenario's waren geen voorstellen waaruit één scenario gekozen moest worden. Ze maakten uitersten, maatschappelijke en omgevingseffecten en onderliggende dilemma's zichtbaar. Het combinatiescenario is daarom geen gemiddelde, maar een onderbouwde combinatie van bouwstenen en keuzes.

deze beoordeelde.

3.3 Participatie: prioriteiten en dilemma's voor 2050

De brede participatie liep van 29 mei tot en met 12 juli 2026. Inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties konden online of op papier reageren; daarnaast zijn straatgesprekken gevoerd. De vragen gingen over de zes pijlers en over thema's die de pijlers doorsnijden, zoals gezondheid, leefbaarheid en energie.

De participatie was niet bedoeld als stemming over één scenario. De vragen maakten ruimtelijke dilemma's concreet: wat moet worden behouden, waar is meer ruimte voor nodig en welke consequenties zijn aan keuzes verbonden? De definitieve uitkomsten zijn in een afzonderlijk participatierapport gedeeld. In het combinatiescenario 1.0 wordt per relevante keuze zichtbaar gemaakt hoe de participatie-uitkomsten zijn meegewogen.

3.4 Maatschappelijke en omgevingseffecten en raadsinput van 23 juni

Decisio heeft het nulscenario en de drie scenario's kwalitatief beoordeeld op de zes pijlers en op uitvoerbaarheid. De beoordeling maakte zichtbaar dat afzonderlijke maatregelen niet los kunnen worden gekozen: effecten op wonen, mobiliteit, economie, natuur, buitengebied, gezondheid en publieke uitvoerbaarheid hangen samen.

Scenario's → 6 pijlers + uitvoerbaarheid ↓		Nulscenario	Bruisend Noordwijk	Heilzaam Noordwijk	BV Noordwijk
	Wonen, voorzieningen, sociale netwerken	0	+	0	+
	Economie	0	+	-	++
	Openbare ruimte Belevingsruimte	-	++	++	-
	Mobiliteit	-	++	+	+
	Buitengebied	0	0	+	-
	Natuur en Landschap	-	+	++	-
	Uitvoerbaarheid (geen pijler)	0	-	-	-

Figuur 4. Kwalitatieve toets op de scenario's door Decisio. De plussen en minnen zijn indicatief en niet zomaar op te tellen: hun gewicht hangt af van de waarden en prioriteiten die worden gehanteerd, waardoor de scenario's altijd integraal moeten worden beoordeeld.

Op 23 juni zijn de uitkomsten gepresenteerd en hebben raads- en commissieleden via Mentimeter richting gegeven aan de trechtering. De sessie was geen besluitvorming en geen keuze voor één scenario. De belangrijkste signalen waren:

- zwaar gewicht voor het heilzame en diverse landschap, fijn wonen in het groen en ondernemerschap;
- grote urgentie voor de woon- en werkkansen van jongeren en de schaarse ruimte voor woningen, banen, recreatie en voorzieningen;
- steun voor meer woningen voor jongeren, starters en gezinnen, beter gebruik van de bestaande woningvoorraad, ruimte voor kenniseconomie en versterking van lokale werkgelegenheid;
- aanvullende aandacht voor gezondheid, toerisme, cultuur, sport, veiligheid, sterke gemeenschappen, jongerenvoorzieningen en openbaar vervoer;
- randvoorwaarden rond energie, water, bodem en netcapaciteit, kosten en uitvoerbaarheid, maatwerk per kern, natuur en landschap, gemeentelijke regie, participatie en fasering.

3.5 Stap 3b: van scenario's naar combinatiescenario 1.0

In de ambtelijke sessie van 25 juni is onderzocht welke bouwstenen elkaar versterken, waar keuzes schuren en welke randvoorwaarden eerst moeten worden geborgd. Dit leidde tot een eerste samenhangende koers. In juli en augustus is deze koers verder uitgewerkt met de Mentimeterinput van 23 juni, de participatie-uitkomsten, de beoordeling van maatschappelijke en omgevingseffecten, het coalitieakkoord, ambtelijke reviews en bestaand beleid.

Het combinatiescenario 1.0 is als afzonderlijk stuk bij deze verzending gevoegd. Het is een bespreekversie: een onderbouwde eerste combinatie van keuzes, nog geen formeel vastgestelde visie. Op 30 september wordt toegelicht hoe de participatie is verwerkt. Op 5 oktober wordt de inhoud met de raad verdiept en wordt input opgehaald voor een volgende versie.

Figuur 5. De concept-kaart van het combinatiescenario (versie 25 juni).

3.6 Doorwerking in de concept-omgevingsvisie

De conceptvisie wordt parallel voorbereid, zodat de inhoudelijke lijn en de productvorm niet pas na de besluitvorming over het combinatiescenario hoeven te worden opgebouwd. De structuur die op 24 februari en 22 april is gedeeld en op 22 juli ambtelijk is uitgewerkt, bestaat uit vier delen, te zien op de onderstaande afbeelding.

Figuur 6. De structuur van de concept-omgevingsvisie 2050.

Tijdens de ambtelijke bespreking van 22 juli is bovendien getoetst hoe keuzes per pijler en per gebied herkenbaar kunnen landen. De inhoudsopgave blijft een werkdocument: onderdelen kunnen nog worden samengevoegd of verplaatst wanneer dat de samenhang en leesbaarheid verbetert.

4. Herleidbaarheid: welke input werkt waar door?

De tabel hieronder geeft op hoofdlijnen weer hoe de belangrijkste inputbronnen zijn vertaald. De laatste kolom verwijst naar het product waarin de doorwerking zichtbaar is.

Inputbron	Kern van de input	Zichtbare doorwerking
Omgevingsvisie 1.2, eerdere aanzet 2.0 en VisieCafés	Identiteit, dorpskarakter, landschap, wonen, bereikbaarheid en eerder opgehaalde wensen.	Verhaalkaarten, pijlers, scenario-uitgangspunten en Deel I van de conceptvisie.
Beleidsstukken en gemeentelijke vakinhoud	Kaders, lopende programma's, ruimteclaims, gebiedskennis en uitvoeringsvoorwaarden.	Alle stappen; expliciet in scenario's, combinatiescenario en keuzes per pijler/gebied.
Raadsinput 13 november 2025	Aanvullingen op kwaliteiten, kansen en knelpunten.	Aangepaste verhaalkaarten en basis voor de pijlers.
Raadsinput 16 december, 5 en 24 februari	Inhoud pijlers, gezondheid als rode draad, scheiding buitengebied/natuur en behoefte aan een navolgbaar proces.	Zes pijlers, concept-inhoudsopgave, aangepast proces en dit doorlopende terugkoppeldocument.
College en nieuwe raad, april–mei	Vragen over doel, status, uitersten en uitvoerbaarheid van scenario's.	Aangescherpte scenario's en toelichting voorafgaand aan de OER.

Inputbron	Kern van de input	Zichtbare doorwerking
Maatschappelijke en omgevingseffecten beoordeling Decisio	Effecten en samenhang over de zes pijlers; aandacht voor uitvoerbaarheid.	Vergelijking scenario's, keuzeonderbouwing en randvoorwaarden in combinatiescenario.
Raadsinput 23 juni	Prioriteiten in kwaliteiten, opgaven, bouwstenen en randvoorwaarden.	Trechtering in ambtelijke sessie en combinatiescenario 1.0.
Participatie 29 mei–12 juli	Prioriteiten en dilemma's van inwoners, ondernemers en organisaties.	Afzonderlijk participatierapport en zichtbare afweging in combinatiescenario 1.0.
Ambtelijke sessie 25 juni en reviews in juli	Win-wins, conflicten, lokale uitwerking, haalbaarheid en samenhang.	Combinatiescenario 1.0, keuzes per pijler/gebied en conceptvisiestructuur.
Coalitieakkoord 2026–2030	Actuele bestuurlijke prioriteiten en relevante ruimtelijke accenten.	Meegewogen bij aanscherping combinatiescenario en conceptvisie.

5. Volgende stappen en status van de planning

De planning van 1 juli 2026 is een werkplanning en wordt nog afgestemd op de bestuurlijke besluitvormingskalender. De inhoudelijke volgorde staat wel vast: eerst combinatiescenario 1.0 bespreken en aanscherpen, daarna de gekozen koers doorrekenen en bestuurlijk wegen, vervolgens de conceptvisie afronden en formeel ter inzage leggen.

Moment	Stap	Beoogd resultaat
18 sep 2026	Stukken schriftelijk delen met raad en fracties.	Participatieresultaten, combinatiescenario 1.0 en dit terugkoppeldocument.
30 sep 2026	Toelichten hoe participatie doorwerkt.	Presentatie en vragen; verbinding participatie en combinatiescenario.
5 okt 2026	Inhoudelijke werksessie combinatiescenario 1.0.	Richtinggevende input voor combinatiescenario 2.0.
Najaar 2026	Aanvullende toetsing en aanscherping.	Raadsinput, professionele stakeholders, uitvoerbaarheid, fasering en bestuurlijke afstemming.
Daarna	Doorrekening en bestuurlijke behandeling van de aangescherpte koers.	Onderbouwde basis voor de concept-omgevingsvisie.
2027	Conceptvisie, terinzagelegging, verwerking zienswijzen en vaststelling.	Exacte momenten volgen uit de herijkte bestuurlijke planning.

6. Onderliggende stukken

Deze hoofdtekst bundelt de proceslijn. Voor de volledige, letterlijke input en de visuele tussenproducten zijn de onderstaande stukken leidend. Niet ieder werkbestand wordt bij elke verzending opnieuw als losse bijlage meegestuurd; de gemeente bewaart de complete set in het projectdossier.

- Presentaties en verhaalkaarten van de kick-off en de sessies van 13 november en 16 december 2025.
- Eerste terugkoppeldocument van 27 januari 2026 en de april-update.
- Posters en beeldende terugkoppeling van de extra werksessie van 5 februari 2026.

- Concept-inhoudsopgave, participatieaanpak en Mentimeter van 24 februari 2026.
- Procespresentatie aan de nieuwe raad van 22 april 2026.
- Scenariopresentatie en scenarioposters van 6 mei 2026.
- Beoordeling van maatschappelijke en omgevingseffecten en presentatie van Decisio.
- Mentimeterresultaten van 23 juni 2026.
- Verslag en werkmateriaal van de ambtelijke sessie van 25 juni 2026.
- Definitief participatierapport over het traject van 29 mei tot en met 12 juli 2026.
- Combinatiescenario 1.0 en de bijbehorende keuze- en gebiedsuitwerkingen.